

ÚTĚK

JINDŘICH KABÁT

TRITON

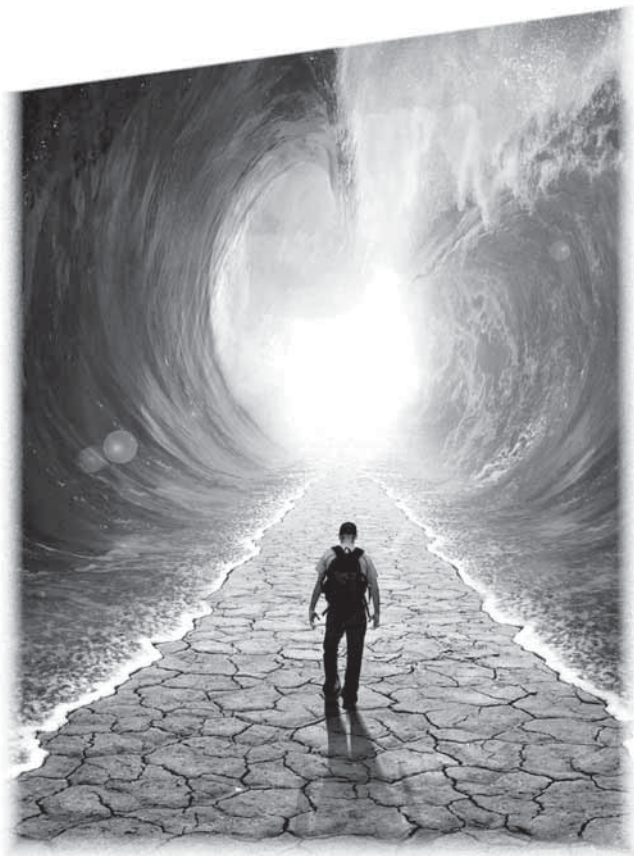

TRITON
Praha / Kroměříž

ÚTĚK

JINDŘICH KABÁT

Stanislav Juhaňák – TRITON

Jindřich Kabát

Útěk

Tato kniha ani žádná její část nesmí být kopírována, rozmnožována ani jinak šířena bez písemného souhlasu vydavatele.

Copyright © Jindřich Kabát, 2014

© Stanislav Juhaňák – TRITON, 2014

Cover © Renata Brtnická, 2014

Vydal Stanislav Juhaňák – TRITON,

Vykáňská 5, 100 00 Praha 10,

www.tridistri.cz

ISBN 978-80-7387-818-4

Jindřich Kabát

ÚTĚK

PRVNÍ DÍL

Na samé hranici

Kapitola 1

Tábor

Když člověk cítí prudkou bolest, moc věcí ho nenapadá. Zvláště, když je to po ráně do hlavy, svážou ho a do úst se mu nacpe smradlavý kapesník. Jistě, je tu panika. Ale převládá jakási otupělost a zmatek, šok, který nedovolí moc dělat.

A přitom to všechno začalo tak běžně... Hned, co jsme s tetou dojedli, zazvonili dva lidé. Nebyli od policie, jak jsme se domnívali. Jen dva obyčejně oblečení muži s rudými páskami na rukou. Dokonce to bývali naši sousedi. Jeden k nám pravidelně chodil krást ovoce a drobné věci, než si teta pořídila psa. Oba se pak někam odstěhovali. Nechyběli nám.

Až teď, když za řevu vstoupili, jsem si uvědomil, jak si jsou v obličejích podobní. Takovou zvláštní zlobou a škodolibostí. Udeřili tetu a ta spadla, ozvalo se prasknutí, jaké vydává jen kost. Každý to pozná. Oba se na sebe vylekaně ohlédli, pak teprve na mě. Možná proto jsem dostal menší ránu.

Když jsem se probral, byl jsem v přístěnku na boty a jako kdybych měl horečku. Necítil jsem paniku, ani zoufalství. Spíše takovou zvláštní otupělost. Pokoušel jsem se dosáhnout na kliku u okna a zaháknout si roubík tak, aby se mi stáhl. Stoupl jsem si na botník. To se povedlo, ale bylo mi jasné, že pokud skočím, bude roubík fungovat jako smyčka. Neměl jsem zas tolik životních zkušeností, ale tolik mi bylo jasné. Pomalu jsem se tedy sesunul dolů. Hodně to bolelo a kapesník mi rozedral koutky úst. Ale zůstal viset na klíce.

Přemýšlel jsem, že druhým krokem bude vykopnout dveře a zmlátit všechny v místnosti. Namísto toho jsem si sedl, začala se mi klepat brada a já si uvědomil, kde vlastně jsem a co se skutečně děje.

. . .

Přijel jsem k tetě, jako se jezdí na prázdniny anebo na Vánoce. Byla starší než můj otec. Když rodiče zemřeli a já byl v Praze sám, byla to čas od času úžasná možnost zažít, že se o mě někdo stará. Matka i otec žili poslední léta ve Francii. Dodnes nevím, proč se tam stěhovali. Rozhodně ne

z rozmaru. Otec byl velmi disciplinovaný ve své práci, a zřejmě to byl ten důvod. Když přišla zpráva, že se už nevrátí, že se už nikdy nikam nevrátí, najednou jsem si s tím nevěděl rady a cítil se na to sám.

Samozřejmě, že jsem se o sebe už dávno staral sám, ale jakmile se člověk v určitém období neožení, spousta věcí mu přestane chybět. Na druhé straně nějaký pocit domova být musí. A pak ta možnost, že je vždycky kam se vrátit... Že mohu spát, vstát, kdy chci, že je tu spousta jídla a někdo se o mě stará; přestože to v dospělém věku rozpačitě odmítám, zároveň mě to těší.

Strýc před válkou koupil tady, uprostřed parků v Poděbradech, vilku. On jak to šlo, tak vždy vymýšlel nějaký způsob, jak mít někde nějakou rezervu a pojistku. Nikdy jsem to nechápal. Ostatně tolik peněz jsme zase neměli.

Když zůstala teta sama, měl jsem tendenci začít se o ni starat, ale dopadlo to opačně. Jejím největším problémem bylo hned po převratu, že sice měla malou venkovskou vilku, ale k tomu ještě dvoupokojový byt na Smíchově. To se nedá odpustit. Navíc byla zřejmě mírně bohatá, přinejmenším to tak vypadalo z venku. Tedy na poměry měla více, než bylo zvykem. A tak narážela na nepřátelství všech, které moc vynesla do jakékoli funkce, kde o ní mohli rozhodovat. A tak se v naivní představě nalezení klidu odstěhovala do domku v Poděbradech. O byt v Praze zatím nepřišla, protože si jej nikdo zřejmě nevšiml a navíc byl velmi malý.

Vlastně i to, čemu jsme v Poděbradech říkali vilka, bylo postavené hodně skromně. Ale bylo to úplně stranou, i dojet sem byl trochu problém. A mně nabízela, že tam mohu bydlet. Milé, ale nereálné. Pokud jsem byl někde vázán, tak v Praze. A měl jsem kde bydlet, takže do Poděbrad jsem vlastně začal jezdit, jako děti občas jezdívají domů.

. . .

Dnes jsme se po tak dlouhé době napili vína.

Teď sedím na zemi v přístěnku a ve spáncích mi buší nejen kvůli úderu, ale také kvůli alkoholu. Jak mě teď to víno rozčilovalo.

Pocit strašlivé otupělosti vystřídal pocit vzteku. Bylo mi jasné, že nemožu nic udělat, ale zase to byl spíše reflex než nějaká činnost. Netušil jsem, co mohou a co opravdu udělají.

Slyšel jsem, jak běhají domem a rabují zásuvky.

Začal jsem nohou zkoušet botník. Jedna jeho část spadla a já na ni zkusil vylézt. Dostal jsem se až k oknu, ale nedělal jsem si moc nadějí, že

ho otevřu. Pak jsem si lehl na zem a na zádech jsem rukama šmátral, jestli najdu lžici na boty. Byla na dlouhé napodobenině golfové hole.

Prošlo mi hlavou první léto, kdy jsem se strejdou Josefem hrál golf na hřišti za vodou. Možná, že kdyby Josef nehrál golf, neměl peníze a nebyl nápadný tím, jak je spokojený, tak nemusel jít do koncentráku a teta nemusela ležet dole v kuchyni. Pak jsem dostal vztek na tu supí dravost, s jakou ho chodili udávat místní kolaboranti, když jim přestalo fungovat přímé vydírání, i na to, s jakou živočišnou radostí sem dnes vtrhli zase jiní *sousedé*. Takle strašná závist a nenávisť spojená s penězi mi přišla tak zoufalá! Ale možná jen proto, že jsem nikdy nic nepotřeboval, a co jsem potřeboval, to jsem měl. Teď ale sedím, přemýšlím o penězích, a i když je to jen pár sekund, je to možná strašlivě dlouho a stát se může mnoho.

Přemýšlím o botách, které leží přede mnou, a o jejich zvláštním, typickým pachu kůže, krému a stárnutí. Pak si ještě během setiny vteřiny uvědomím, jaké strašlivé nesmysly člověka napadají v té nejméně vhodné chvíli, a lezu na chatrná prkna, lžici v zubech.

Balancuji a mlátím držadlem do okna. Kov studí v puse a každé bouchnutí do skla stojí víc a víc sevřenější čelist další bolest. Pak přijde zázrak a sklo se vysype.

Nevěřím, že je to možné, a nakláním hlavu, co nejvíc to střepy dovolí, a křičím. Křičím, jako jsem nikdy nekřičel, přestože mi to připadá úplně nesmyslné a ani nevím, co vlastně křičet, ale tělo a primitivní pud jsou našťástí schopnější než já, a tak nelidsky řvu a doufám, že to alespoň jednou někdo uslyší. Už skoro nemohu, když se za mnou dveře rozrazí a já jen stačím zařvat i na toho prcka, který je z těch dvou slabší, ale křivější, proto velí. Řvu na něj tak strašně, že se zastaví, a můj řev zapůsobí i na toho velkého, co rychle něco balí do ubrusu a sklání se pro tetu a táhne ji ven.

A tam – snad je to sen – jsou slyšet lidské hlasy!

A zase mě vši silou vrazí dovnitř a zamknou a já jen doufám, že někdo zavolá policii.

Což se mi bohužel splnilo.

. . .

Stejní dva chlapi, co nás přepadli, a místní okrskář se dvěma dalšími chlapíky v kožených sakách mě táhnou do auta. Vidím tetu ležet v trávě u dveří. Marně se snaží zvednout. Zastavuje další auto. Kéž by to byla nějaká pomoc! Pak už mě zamknou a celé hodiny se nic neděje.

Doba se nekonečně, nezvladatelně vleče. Venku slyším kroky a tiché hlasy. Je jich tu nejméně pět, ale možná, že lidí kolem je už houf, ale mlčí. Cítím, že to nejhorší přešlo. Už tu jsou přeci svědci, nemohou před nimi něco krást a nás mlátit. Už z toho musí udělat událost. Nenapadne mne, že právě to je pro nás ten největší malér. Auto sebou trhne, někdo nastoupí a jedeme pryč. Jsou zde nejméně dva lidé. Nevidím je.

Možná je to *pravá* policie. Pak si připadám jako malé, úplně pitomé dítě. Zastavíme u tělocvičny a oni mě táhnou do jakési maringotky před ní. Je to zase auto, jen o trochu větší, a uvnitř mě pod malou žárovkou někdo vši silou praští do hlavy. Už zase. To mě rozčílí, ale to ničemu nepomůže.

Ještě pořád o sobě vím, ale bolest je velká. Zvracím na podlahu a oni mě za to mlátí. Cítím to stále méně. Jdeme.

Jdeme a nohy se mi začínají motat. Pak jsme v autě a zase dlouho, celou věčnost jedeme. Možná jsou to hodiny, všude je tma. Kdesi zastavíme a přijdou světla, skřípění brány, křik, další světla, řidič vypne motor a táhnou mě ven. Praštím se o beton. Táhnou mě po třech schodech do přízemí velkého domu, otevřou dveře, hodí na dlaždičky a zamknou.

Náhle se vše točí a valí se na mě pěnivá voda Rudého moře a já mám pocit, že nevydržím ostré kameny břehu. Jedna vlna se pořád vrací a jen velmi těžko jde rozeznat, že je to sen. Když si sednu, cítím, že mám volné ruce. Jsem tu sám, na podlaze z kamenů. Je tma, jen nahoře svítí malé okénko.

Je slyšet hluk ulice a také je cítit slunce nového letního dne. Přijde mi nepatřičné nadchnout se teplým sluncem. Mám pocit, že bych měl více úpět, naříkat sám nad sebou, ale místo toho cítím jen úplnou prázdnotu a vnímám ten paprsek nahoře.

. . .

A venku je zatím volnost, nádherný teplý den, na rohu u pekaře kdosi zastaví a leze ze skútru, sundá si přilbu, tu mu tady nikdo nesebere, překontroluje v zrcátku svůj vzhled a dojde do bufetu, dá si nalévané kakao a tři rohlíky. Překontroluje lístky a zandá je do peněženky. Žvýká a pozoruje svou novou motorku. V rozhlasu po drátě hraje dechovka. Nemá ji rád, ale k tomu slunečnému ránu patří. Dnes je volno a v deset má rande a pojedou se koupat do Černošic.

Chvilí jen tak stojí, pak vyjde ven a zapálí si krátkou cigaretu bez filtru. Vyfoukne vzduch a rozhledne se po zašlých barácích a mřížích. *Kdopak tam asi je?* napadne ho, pak se raději otočí k městu a dívá se na vrcholky

stromů v parku nad obzorem. Je to krásný den, horké léto. Už pár let po válce...

. . .

A já sedím a dívám se na okno. Pořád si připadám otupěle a zmateně. Mám strach o tetu. Pak se mi něco sevře kolem žaludku a začnu mít strach i o sebe. Zkousím ruce a nohy. Největší problém je hlava. Ta brní a bolí.

Pak zachrastí řetěz a dva policisté na mě zařvou, abych vstával. Dostanu pouta a vedou mě někam přes dvůr. Je tam další brána a další auto. Tentokrát vevnitř nikdo není. Je to malá dodávka a nemá okna.

Připadám si strašlivě hloupě. Najednou mě už nic nenapadá, nic mě neděsí. Jsem jenom balík, kus zavazadla, a ve tmě mám navíc ještě tendenci usnout a na všechno zapomenout. Bráním se tomu jako usínání ve sněhu, kdy hrozí umrznutí. Auto se rozjede, ale zastaví po pár minutách.

Jsmo stále v Poděbradech.

Vedou mě do budovy policie, odemknou dveře nějaké místnosti a hodí mě dovnitř na zem. Jsem tu zase sám. Chvilí ležím, pak se zvednu a opřu zády o zeď. Myslím na to, že je krásný den. Venku je snad už poledne a já slyším další auta a cítím vedro, které prochází až sem. Dnes, když snad ani nemám co ztratit, tu sedím a raduji se ze slunce.

. . .

Vedle na chodbě je slyšet rachot desítek bot, ale jinak je ticho. Pak se otevrou dveře a stráže ženou směrem ke mně snad několik desítek lidí. Nikdo se na nic nedívá. Tupé pohledy, automatické uhýbání z cesty. Najednou je místnost plná. Stojíme a těžko se sem dá vejít. I se hůř dýchá. Ale na chodbě je ještě další skupina, nejméně dvacet osob. Stráže se je snaží vecpat k nám, řvou a nadávají.

Lidé se najednou začnou mírně odtlačovat a snaží se udělat si kolem sebe místo. Tím už se sem vůbec nikdo nevejde. Tím, jak jsem zůstal sedět hned vedle dveří, jsem teď k východu nejbliže. Stráž náhle přehradí všechny, kdo se nevešli dovnitř, a někdo hmatne ještě sem k nám a všichni, kdo sedíme kolem, jdeme ven. Vedou tu zbylou skupinu i se mnou na dvůr. Ale ten je plný aut a z nich vystupují muži s rudými páskami a s kulomety, vždy obvykle s jedním policistou, který má stejnou rudou pásku. Ale nevelí jim.

. . .

Tady je to zjevně pro vězňatele poněkud nešikovné. Obcházíme tělocvičnu na bývalý školní dvůr. Velký, ze všech stran zahrazený čtverec. Z jedné

strany stěna skladu zcela bez oken, vzadu keře a vysoká dřevěná ohrada, která měla bránit míčům házeným z druhé strany, kde se sportovalo. A předposlední stěna – budova policie. Zamřížovaná snad celou dobu, co jsem pamatoval. Procházíme vysokým drátěným plotem, kolem vrátnice. Ta vypadá nově, asi z války. V ní je hlídka. Chvilí se náš dozorce s kýmsi dohaduje po telefonu; nakonec nás zamknou na dvoře. Ve vrátnici vytahují kabely a chystají lampy, kolem se hromadí desítka mužů s kulometry – a s páskami na rukávech, pochopitelně.

Budeme tu někde na zemi, napadlo mě. Automaticky jsem šel až na konec dvora, protože jsem si pamatoval, že je tam pod keři tráva. Všude jinde bylo kamení. Všichni mě bezmyšlenkovitě následují a sedají si kolem. Jeden z mužů na nás řve, že spolu nesmíme mluvit, kdo bude chtít na záchod, musí se přihlásit. Starší chlapík se strašně zpoceným čelem se dívá do trávy a polohlasem říká, že v koncentráku to bylo horší, tohle jsou ještě amatéři...

Překvapeně se k němu otočí asi čtyřicetiletý chlapík v čepici. Také z něj lije pot, ale nenapadlo jej si sundat ten pomyslný kryt soukromí. „Ale tohle nejsou Němci, tohle se vysvětlí,“ začne, ale v tu chvíli se ozve výstřel. Dozorci řvou, že to nebudou opakovat a nikdo nesmí mluvit. Zmlkne. Kdosi z policistů běží od parkoviště k vrátnici. Ukazují společně na muže, který vystřelil, a odvádějí jej pryč. Je to někdo s červenou páskou.

Aha, raduji se, takže to někdo skutečně přehnal. Mám pocit obrovského uspokojení. Natáhnu se do trávy a dívám se na keře. Nesvítí sem slunce, a i když je skutečně vedro, země je vlhká a v noci se bude těžko spát.

Je nás tu asi šedesát. A všichni mlčí, takové ticho! Jen strážé řvou mezi sebou. Pak se otevírá brána a dovnitř se vrací muž, který předtím střílel. Má na sobě čerstvou uniformu majora policie.

„A teď vás můžu postřílet, kdykoli se mi zachce,“ řve hned od vchodu.

Nepochybuji o tom. Ale vstřebat tu situaci nejde. Mám chuť po něm něčím hodit anebo se schválně nechat zastřelit, ať všichni vidí.

„Stůj,“ ozve se šepetem vedle mě potící se muž s vousy. „Seď a mlč.“

Trvalo mi ještě mnoho let, než jsem si uvědomil, že mi tehdy zachránil život.

Kapitola 2

Kamkoli a rychle

Byla tma a stráže pokuřovaly a pily pivo, pro které si někoho posílaly do hospody U Kunců, která byla za rohem. Myslel jsem si, že propadnu zoufalství a smutku, ale stále se nic nedělo. Stydl jsem se za svou otupělost a přál jsem si, abych toho všeho nějak náležitě litoval, plakal kvůli tetě, kvůli sobě, nad svou situací, nad tou strašlivou nespravedlností. Ale já se jen díval na větve nade mnou a uvažoval, jak si lehnu, až bude ráno rosa.

Vzpomněl jsem si, že jsme tu hrávali košíkovou a z druhé strany prkenné ohrady byly dole napadané kusy dehtového papíru. Ten kdysi kryl stěnu, ale pak popraskal a spadl. Totéž by mělo být i zde, na druhé straně!

. . .

Začalo se šejtit a já tomu nebyl schopen uvěřit. Připadalo mi, že je den pořád před námi. Ale vzpomněl jsem si, jak jsem někdy odpoledne pocítil hlad, a když nás vedli na dvůr, naivně mě napadlo, že to bude večere. Jenže na takové množství lidí tu zjevně nikdo nebyl nachystaný. I půjčené divadelní reflektory musí kabely propojit až teď. Nikdo tu neplánoval houf zajatců. A pak už byla tma...

První, co mě napadlo, bylo: Nedělat nic a počkat. Ten moment odsunutí jakéhokoli rozhodnutí mi dodal iluzi moci nad okamžikem a nádherný pocit, že jsem pánem alespoň tohoto krátkého plánování. Užival jsem si ten okamžik nejméně dvě minuty. Déle už to nešlo, protože moje nadšení se nadalo zabrzdit.

Napadlo mě, že se přihlásím a řeknu, že musím na záchod. Pošlou mě – stejně jako všechny ostatní – do rohu mezi keře, a tam se ztratím. Ale vůbec ne! Tam se svítí, tam na mě budou čekat. Takže co tady? Ke keřům jsem měl sotva dva metry! Tam bych se mohl schovat...

Čekal jsem, až zase začnou naši strážci křičet. Nekřičeli již na nás, ale jak je starým dobrým českým zvykem, jen tak, obecně, jakoby opilí pivem.

Šeptnul jsem k muži se zpotenými vousy: „Nelekněte se, chystám se jen odvalit mezi keře, je tam dehet a věci na přikrytí.“ Muž chvíli přemýšlel a pak pokýval. Druhý, který nás před tím napomínal, se otočil také a chvíli se díval do prázdna. Pak si všiml vousatého muže a jeho přikývnutí a nějak nejistě, ale trochu radostně přikývl také.

Oba se posadili. Jako by je už nebavilo ležet. Vytvořili mi dlouhý stín, který stínil reflektor skoro až ke keřům.

Pomalu jsem se přetočil na bok, pak ještě jednou – a už jsem byl jen metr od hranice stínu.

Zastavil jsem se a čekal. Potil jsem se a v uších jsem slyšel tlukot srdce. Ale strážě stále řvaly nějaká hesla a připíjely si na vítězství. Přetočil jsem se plynule ještě pětkrát a byl jsem ve skrytu! Hrál jsem fotbal a to mě naučilo utíkat. Ne běhat, to by chtělo skutečný trénink. Ale rychle vystartovat, prokličkovat a nenechat se chytit... Pak jsem se chvíli díval směrem k plotu. To byl nesmysl. Holý nesmysl. Otočil jsem se, jestli mě někdo ze zatčených nepozoruje, ale všude byly jen ležící postavy. Bylo to neuvěřitelné. Stáhl jsem se ještě hlouběji pod keře a začal vychutnávat ten nádherný okamžik svobody, nedotknutelnosti a bezpečí.

Trvalo to několik vteřin, než se mi věci pomalu rozležely. Nahmatal jsem stěnu a uvědomil si, že jsem nezmátl ani v bitvě o dehtový papír. Nebyl tam. Představa, že bych zde mohl zůstat nějak bez kontroly do dalších dnů, byla naivní. Seděl jsem u stěny, sice krytý stínem a keři, které zde rostly, ale na jak dlouho? Rozhodl jsem se, že celou zadní část dvoru propátrám, tedy alespoň tam, kam sahá kryt keřů a stín. Byl jsem zhruba uprostřed. Vpravo byl roh, kam se chodilo na záchod, vlevo hustší křoviny. Rozhodl jsem se, že se vydám vpravo, k záchodům. Tam mi připadala menší pravděpodobnost nějakého úspěchu, ale bylo nutné vědět, co tam je. Pomalu jsem se plazil podél zdi a pozoroval dvůr. Občas jsem měl dojem, že právě mně svítí paprsek reflektoru do očí. Ale jakmile jsem se posunul o necelé dva centimetry vedle, zhasl. Byl to nesmysl, nanejvýš skulina mezi listy.

Kdokoli by si teď všiml, že nejsem na svém místě, tak by mě hravě našel. Ale to by musel vědět, jak vlastně vypadám, a že právě já chybím. Ale pokud by nehledal právě mě, měl jsem svobodu! Alespoň na pár dalších okamžiků! Chvilku jsem o tom uvažoval, jestli mají ti noví dozorcí vůbec

nějaký seznam rychle pochytaných lidí. Vzpomněl jsem si na muže, který šeptal cosi o amatérech. Nejdřív mě svou cyničností naštvál, teď jsem se musel vděčně usmát.

Jakmile jsem cítil moč, pochopil jsem, že je to konec jedné epizody a že i seberadostnější začátky mohou mít docela hloupé konce. Nebylo tu vůbec nic, stejná zeď, žádné překvapení. Vracel jsem se. Uplynulo téměř čtyřicet minut, než jsem se vrátil zpět na prostředek zdi. Zkoušel jsem prkna, jejich odolnost, možnost podhrabání, hledal jsem nástroje, cokoli...

Kolem půlnoci hlídky začaly pospávat, ale v ten okamžik zazněla píšťala a křik z velitelského domu. Světla nás oslnila, dozorcí křičeli: „Pozor, nastoupit!“ Což bylo v té různorodé skupince, která nikdy nestála dohromady, docela legrační. Někdo se začal smát a kdosi uprostřed se docela vážně zeptal, co se děje.

Strážce, který dnes poprvé oblékl uniformu, znovu vystřelil, ale blíže, někam nad nás. Kousek vedle mě padl na zem muž. Ale ne kvůli výstřelu, omdlel. Cítil jsem, že i mně se podlamují nohy a že si asi lehnu na zem a bude mi úplně jedno, jestli mě někdo zastřelí.

Najednou někdo běžel od hlavního velitelství a chytil střílejícího dozorce a vlekl jej zpět. Hned tři policisté byli na něm a strhávali mu uniformu. Teprve když byl opět jen tak, ve svých kalhotách a tričku, tak jej postavili a nejstarší z nich na něj namířil. Smál se jim do očí a vztekle jim nařizoval, co mají dělat. Ztichli, nikdo nevystřelil.

On... vyhrál.

Byl konec. Zhaslo se. Zamkli dveře a jen hlídali předeek dvora s bránou.

Muž vedle mě ležel tak zvláště, jakoby pohmožděný, že jsem měl potřebu jej narovnat. Klekl jsem si k němu a pomohl mu si sednout. Byl to divný pocit dotýkat se neznámého, zkrouceného těla.

Další dva lidé přiskočili a pomohli mu na nohy. Všichni mlčeli.

Odtáhl jsem se až ke stěně a opřel se o ni. Tekly mi slzy. Hloupé bylo, že jsem nevěděl proč.

Chvilí jsem spal. Měl jsem žízeň.

Byl jsem schoulený na trávě a podél stěny, která vytvářela jakési opěradlo.

Probudil jsem se a viděl více než šest desítek mužů, včetně jednoho slzečeného dozorce, jak leží na louce anebo na kamenech dvora. Pak jsem

viděl bránu a čtyři přioopilé strážné, jak chodí kolem plotu. Byl to přeci nesmysl!

. . .

Naprostý nesmysl! Vždyť teď stačilo jen pošeptat sousedovi, že je třeba vyrazit, a stačí jen rozmlátit dveře a pobít strážné!

Odplížil jsem se k prvnímu tělu. V tu chvíli na mě zasvítilo světlo: „Hej, vy tam – vstaňte!“

Ležel jsem. „Hej, vy tam vzadu, ihned vstaňte, anebo střelím!“

Vstal jsem a zvedl ruce nahoru: „Musím na záchod!“

„Do pravého rohu – a klusem,“ zařval kdosi.

Běžel jsem, jak to jen bylo možné. Pak jsem se zastavil v rohu a snažil se močit, ale nešlo to. Jakmile uplynulo asi pět vteřin, vyděsil jsem se a běžel zpět. Lehl jsem si hned, jakmile to šlo. Světlo přestalo svítit a bylo ticho.

Můj známý s upocenými vousy byl kdesi daleko. Chyběl mi. Ležel jsem už dlouhou dobu a cítil, že mi pomalu, ale velmi rychle mizí energie. Stres byl namáhavější než rozhodování. Ležel jsem a usínal únavou.

Náhle jsem se lekl, že bude svítat! Jako by letní noc začala a rovnou mizela. A skutečně, některé obrysy domů na východě začaly být vidět.

Vyděsil jsem se, že jsem nic neudělal. Ale teď bylo třeba začít znovu.

Hledal jsem opět obrysy křoví. Nebylo to daleko. Ale otázka je, jak moc nás někdo sleduje. Překulil jsem se dvakrát směrem ke křoví a čekal. Nic se nestalo. Po minutě jsem se rozhodl a skočil do křoví. Byl stále klid. Byl jsem tak rád, že se opět dotýkám dřeva.

Tentokrát jsem vyrazil na opačnou stranu.

Keře byly mnohem hustší a nepříjemnější, ale stále jsem se držel podél zdi. Blížil se již roh dvora a stále nic. Ten kout byl takřka neproniknutelný. Vysoké keře i tráva, štípající větve. Nebylo to neproniknutelné *takřka*, bylo to neproniknutelné *úplně*. Ale dostat se tam musím. Tak mi nezbyvalo než tu bolest snášet a vždy se trochu nadzvednout a pak zalehnout všechna křoviska pod sebou. Trvalo to dlouho a bylo to nečekaně nepříjemné. Ale dodávalo mi to pocit, že se něco děje.

Pak jsem zahlédl – matně – asi pět metrů před sebou stěnu. Dostal jsem se až k absolutnímu konci – k rohu obou parcel – a najednou jsem ucítil volnost. Předě mnou byl nepatrný vysekaný kousek. A celý roh, úplně ze dvora chráněný porosty, byl volný. Jakýsi indiánský totem uprostřed, a pak

stříška přidělaná na zdi. Bylo to sídlo nějaké indiánské party. A hlavně nejméně čtyři metry prostoru. *Hurá*, pomyslel jsem si, *rudí bratři*. Teprve pak mi došlo, že to příliš nepomůže, ale že tu budu schovaný a klidně se mohu ráno na nástup vykašlat. Jenže! Jména mít nebudou, ale když mě tu potom najdou, bude malér. Také se tu dalších pár hodin nenapiju. Připadal jsem si jako zvířátko. Začal jsem horečně zkoušet všechno kolem, až jsem se konečně opřel o stěnu docela v rohu, kde to vypadalo na pevný trám – a ta se sklopila a odhalila mi skrytá dvířka vyřezaná v prknech.

A teď jsem tu ležel na zádech a jen hýkal: *Pane bože, děkuji ti!*

Znovu jsem se pomalu doplazil k dřevěné zdi a opřel se o ni. Prkno pode mnou povolilo, o druhé jsem se odřel, ale vypadl jsem skrz zeď rovnou z mírného náspu u plotu na štěrkovou cestu.

Ležel jsem na druhé straně zdi! Ale samozřejmě, když si tam někdo udělal neprodyšně bráněný úkryt, tak se tam musel někudy dostávat. Že mě to nenapadlo dříve!

. . .

Dvacet, možná třicet minut zbývalo do úplného rozednění. A přede mnou svoboda! Pak jsem se zarazil.

Rychle jsem se vrátil a utíkal kolem zdi, až jsem našel otvor. Pak jsem vsadil na to plazit se kolem betonové stěny. Tam bude porost jen na jedné straně a navíc, jakmile se to prošlape, snáze se půjde zpět. Nakonec jsem se dostal na dvůr. Kolikrát jsem si už byl naprosto jist, že vyjde světlo, ale pokaždé zůstalo našťastí jen u matných obrysů.

U brány byly všechny reflektory vypnuté a dva policisté se pokoušeli vyměnit žhavé žárovky za jakousi normální. Divadelní světla tohle prostě vydržet nemohou. A s rozměrem objímky zažijí také překvapení. Já jsem viděl je, protože stáli proti matnému světlu z ulice, ale my tady na dvoře jsme pořád ještě byli jen splývající temná masa.

Desetkrát jsem se otočil kolem osy a doplazil se k upocenému vousáčovi. Vše jsem mu řekl a ukázal. Pak jsem jej poprosil, aby polohlasně informoval ostatní.

Ale to už jsem zase utíkal zpět. Za pár vteřin jsem cítil, jak se celá plocha těl hýbe. Ale nikdo nerozsvěcel a nikdo nekřičel. Prolezl jsem a utíkal. A to už jsem slyšel, jak křoví za mnou praská. Nebyl jsem sám.

Kapitola 3

Hlad

Po téměř hodině jsem vyčerpaně padl u našeho domu. Byl opuštěný a temný. Všude bylo zamčeno a prázdné.

Vzpomněl jsem si na klíče! Měl jsem je stále v kapse. Přišlo mi to takřka neuvěřitelné.

A byl to ráj, skutečný ráj. Ležel jsem na koberci u dveří a vychutnával každou vteřinu, hladil hustou tkaninu a oddechoval. Pak jsem došel ke koutku a pil, dokud mě nerozbolel žaludek. Teprve po nějaké době jsem došel do spíže a uřízl si kus uzeného a chleba. Jedl jsem asi půl hodiny a usnul.

. . .

Probudily mě rány do železa. Lekl jsem se, že se strážný otočil směrem k plotu, a chvíli mi trvalo, než jsem si uvědomil, kde jsem. Zpět mě vrátila vůně spojená s tímto domem. Rychle jsem vstal a běžel k oknu. Silnice byla stále tmavá a na zahradě také žádné světlo. Mohl jsem spát tak pět minut. Tohle letní svítání bylo spíše jako tušení obrysů mnoho hodin před skutečným světlem. Naštěstí. Ale to nebyl důvod ke klidu.

. . .

V první chvíli jsem měl tendenci vynést z domu všechno živé; akvárium, kanárka... Pak mi došlo, že jediné, co by ještě stálo za to chovat či pěstovat, už jsem asi jen já. Kanárka jsem nechal v kleci a nasypal mu tam roční zásobu jídla a vyměnil hrnek s vodou. Musel jsem doufat, že sem někdo brzy přijde krást a odnese si ho.

Vyběhl jsem k tetě do pokoje a otevřel její jedinou schovanou zásuvku s penězi. Sroloval jsem, co tam bylo, vkladní knížky jsem vyhodil. Ani nevím proč. Pak jsem vybral nějaké šperky, ale začaly mi téct slzy, tak jsem je zase vrátil. Ale našťvalo mě to, po nějaké době jsem se vrátil a znovu je dal do sáčku a ten jsem donesl na zahradu. Rozhlížel jsem se kolem, ale nebylo, kam je dát. Nakonec jsem si donesl žebřík a dal je do ptačí budky na stromě. Nikdo, co ji strýc udělal, se do ní nenastěhoval. Asi s ní bylo

něco špatně. Teď se ale hodila. A když ji nikdo doteď neukradl, neukradne ji ani teď.

Teprve potom jsem šel do spíže. Měl jsem tak strašný hlad, že jsem se zakousl do salámu a většinu času vlastně znovu jen jedl. Mezi tím jsem sbalil nejnnutnější jídlo, došel si do kuchyně pro sirky a pro nůž. Pak jsem zhasl, zamkl, klíče zandal pod prkno v altánku a vyšel pod stříšku nad hlavními dveřmi.

. . . .

Stál jsem opřený o zeď domu a zažíval první intenzivnější pocit vnímání věcí kolem. Už ne tu mechanickou otupělost. Zvláštní zmatek spojený s bezpečím domova... Jakmile vykročím, ztratím jej. Ale byl zde i zvláštní neklid spojený s potřebou utéct co nejdále, protože když se nepohnu, najdou mě tu. Přesto jsem stál a přemýšlel, kam vlastně jít. Do Prahy, domů... to asi těžko. Navštívit někoho ze známých? To bylo předem vyloučené. Přivést jim do domu revoluční gardy anebo policii! A každý se bojí... Chvilí jsem uvažoval, jestli ten výběr přátel, zejména kamarádek, jsem tak nějak od počátku nesestavil poněkud špatně. Byly chvíle, kdy mi bylo velké plánování do budoucna na obtíž... a život lehce plynul. Nebo spíše bezperspektivně.

. . . .

Třeba by mě ale nikdo nehledal hned první noc. Jenže ráno přijde hlášení z Poděbrad, tam přeci mají moje jméno, když mě dotáhli rovnou z domova. Také by mohli mít všechny další údaje, i kde bydlím. A hlavně, byl jsem svědkem jejich krádeže. To mi nemůže projít.

. . . .

Vždy jsem si rád představoval, co bych dělal, kdyby nastala ta či ona dobrodružná situace. Domníval jsem se, že dovedu mít věci pod kontrolou, a především, že je tak prosté vždycky najít to nejlepší řešení. Teď jsem stál a bušilo mi znovu ve spáncích od napětí, protože jsem cítil jen prázdnotu a strach. *Nesmím na nádraží, přetřikával jsem si, nesmím do města, nesmím jít ani naší ulicí, která je sice málo, ale přeci jen osvětlená. Musím přelézt plot k sousedům, a pak ještě jednou dolů mezi zahrady a dostat se z naší čtvrtě kamkoli směrem ke golfovému hřišti.* Znal jsem ho a dalo se tam dojít k nějakému vlaku, který by jel pomalu, snad...

. . . .

Těsně přede mnou se rozsvítilo světlo. Byl to vlastně kužel světlometu, který se náhle vynořil na konci ulice. Teprve pak jsem uslyšel auto. Ve

vteřině jsem byl na zemi. Ale ne z pohotovosti, prostě se mi podlomila kolena. Věděl jsem, že se musím zvednout a rychle běžet. Jenže jakmile se postavím mezi dvě světla, budu okamžitě snadným cílem. Pak jsem si vzpomněl na příkop uprostřed silnice, kde se musí objet rozbitý kanál. To by mohlo vyjít. Auto jelo nekonečně pomalu a trvalo velmi dlouho, než nepatrně přibrzdilo. Pak se obě světla začala stáčet vlevo, jak řidič objížděl překážku. Na nic jsem nečekal a skočil mezi keře a za nimi běžel až k sousedovic plotu. Na ten jsem si zatím lézt netroufl. Mohl bych být vidět nahoře nad loukou. Mohlo by prasknout prkýnko.

Auto zastavilo přímo u našeho domu a řidič vyskočil ven. Za ním další postava, nevím, kolik jich bylo. Motor nechali zapnutý. Světla ozařovala hlavní dveře, když si před ně stoupli opět ti dva muži, co nás přepadli. Větší z nich vyndal páčidlo a začal dveře vylamovat. Druhý zmizel. Lekl jsem se a přitiskl se do stínu. Menší muž obešel velmi obezřetně celý dům a kontroloval okna. Mezitím byly dveře dokořán a oba v nich zmizeli.

Poslední možnost! Vyšvihl jsem se na plot... a v tu chvíli se u sousedů rozsvítilo. Pak začal štěkat jejich ovčák, který hned běžel ven. Pochopil jsem, že je to konec. Ale pes, který mě léta znal, mi nevěnoval nejmenší pozornost a začal štěkat směrem na rozbité dveře. V tom okamžiku se rozstěkala celá ulice. Začala se znovu rozsvěcet světla před domy. Čekal jsem a pozoroval ulici. Nikdo nevycházel, ale v každém domě se svítilo. Jako by strach každého přemohl, ale přesto dával znamení: Jsme tu a víme o vás!

Muži to pochopili také. S tímto schovaným protivníkem toho mnoho nenadělají. Rychle se domlouvali a zmizeli opět vevnitř. Pak menší z nich vyběhl, naskočil do auta a začal se otáčet. Nerozuměl jsem tomu. Převodovka toho starého nákladáku měla už hodně za sebou. Auto vydávalo zvláštní zvuky a vypadalo to, že se nepohne. Ale nakonec se vrátilo světle do ulice, řidič zastavil a začal couvat směrem ke dveřím. A tak zůstal.

Ulice teď byla plně osvětlena, zatímco oba muži měli výhodu tmy a přímý přístup na korbu auta. Dvě světla v ulici zhasla. Někdo se lekl, že byl přistižen, že také něco ví... Jednou bude patřit mezi ty, o kterých to bude známé. Další světla zhasínala. Jen sousedi ne. A jejich pes vytrvale štěkal. Pochopil jsem, že tudy to nepůjde.

Jediná šance byla vrátit se kolem domu, obejít zahradu a přeskóčit živý plot za domem; směrem k plní cestě, která tam končila. Znamenalo to

riziko, že se znovu budu muset přiblížit k těm dvěma mužům. *Ale oni mě právě teď hledat nebudou*, blesklo mi v hlavě. Všechno prohlédli a sami mají strach krást tak otevřeně. Doplazil jsem se téměř k nákladáku a slyšel, jak si vevnitř povídají. Mluvili hlasitě, jako by neuměli ztišit hlas, a tak i mezi sebou stále napůl řvali.

. . .

„Jen pět minut a dost,“ prosazoval jeden, asi ten menší. „Říkám ti, že sem přijdou vojáci, protože se to celý obklíčilo od hřiště až do města. A nás tu mají jako na dlani!“

. . .

Poskytl mi tu nejhorší možnou informaci. Od vysílače u hřiště bylo slyšet auta a vidět světla, ale nikdy by mě nenapadlo, že by to mohli být vojáci! A to všechno jenom kvůli mně? Ale pak jsem si uvědomil, jak velké množství lidí muselo utéct za mnou. A každý měl nápad utéci na hřiště, protože nic jiného opuštěného v tak malém městě neznali. Navíc teď všichni, pár let po válce, kdy se k ničemu nedostali, začali milovat manévry. Tak to je konec...

Věděl jsem, že se nakonec někam schovám, určitě, protože jsem to tu znal. Ale na jak dlouho?

Větší muž právě vynesl další várku nákladu. Měli plnou korbu peřin, oděvů, kožešin, obrazů. Nakonec dával drobné sochy a další polštáře, aby se věci nepoškodily. Pak začal odpředu stahovat plachtu, aby nebylo vidět, co je kde naloženo. Vzadu ji nechal volnou, všude po stranách upevnil řemeny.

Měl jsem zoufalou potřebu se někam schovat. Toužil jsem po tom, aby co nejdříve odjeli a já mohl znovu do domu. Pak mi došlo, jaký je to nesmysl. Ale únava z napětí byla příliš silná.

V tu chvíli se na konci pole objevila další drobná světla. Musely to být baterky, protože odtamtud by auto asi nepřijelo. Oba muži si všimli zřejmě jen odrazů ve skle a rychle vyběhli ven. Každý měl ještě dvě tašky. „Vrátíme se jindy, ale teď musíme pryč!“ Oba skočili do kabiny, menší z nich na místo řidiče. Nastartoval, ale motor nenaskočil. Zkoušel to znovu a znovu. Druhý na něj řval: „Jak chceš s tímhle krámem dojet za hranice!“ V duchu jsem jim to přál. Jen ať je chytí. Pak jsem si vzpomněl, jak jsem se těšil na příchod policie i jak to dopadlo. I já budu muset někam utíkat. Jakmile na další pokus auto nastartovalo, blesklo mi hlavou, že asi

nemám moc jiných šancí. Vyskočil jsem na zadní bočnici auta a vsunul se dovnitř. Plachta se ještě kolíbala. Určitě někde zastaví a budou ji přidělovat.

Přeskočil jsem tašky a nakupené oděvy a lehl si pod jednu z peřin tak, abych měl hlavu směrem dozadu a mohl se zkusit odrazit ven. Pak jsem si uvědomil, že bych byl příliš vidět. Tak jsem se schoval asi tak doprostřed korby. Auto pomalu nabíralo rychlost. Baterky přes plachtu nebylo vidět. I muži v kabině byli zticha, anebo byly jejich hlasy přehlušeny motorem. To jsem v tu chvíli nepoznal.

Nejeli jsme dlouho a už jsem cítil, že se cosi změnilo. Opatrně jsem dolezl až dozadu a nadzvedl plachtu. Jeli jsme po cestách, ale po cestách mně neznámých, v polích...

Co je to za nesmysl? napadlo mě. Vždyť křičeli něco o hranicích. Ale jakých? Kam se dá dnes utéci? Ale oni mohou možná všechno... Pak jsem se lekl: Určitě se zastaví někde doma, anebo si budou chtít překontrolovat, co nakradli. Polilo mě horko. Auto se skutečně začalo odklánět od města směrem k nedalekým stodolám nejbližší vesnice. Pak zpomalilo a zastavilo. Vyskočil bych možná ven, ještě než by motor utichl. Ale oni ho nechali běžet. Pak ten vyšší vystoupil. S někým mluvil. Takže tu na ně někdo čekal. Kolem byla louka a nebylo tu jediné místo, kam se schovat. Doběhnout k nejbližší stodole by šlo, ale ihned by si mě všimli, protože zeď se začala ve světle stále jasněji odrážet. Polabská rovina! Kam se tady může člověk schovat? Zacouval jsem bezmyšlenkovitě zase nazpátek a dohrabal se někam ke konci nákladáku. Muži stále polohlasně mluvili a nebylo jim rozumět.

Pak došli zezadu k autu a sklopili zadní bočnici. Znovu jsem cítil, že teď je to vážně konec. Nevěděl jsem co dělat, jak se připravit. Vzpomněl jsem si na nůž, ale ten byl na zádech, v batohu. Pak jsem cítil, jak muži vyskočili nahoru na korbu a prohlíží si věci. Občas něco zvednou, přetáhnou a hodí dolů. Pak to nesou ke stodole, ale vždycky tak, že tu jeden z nich čeká. Jako u kořisti. Vykládají náklad!

Zavřel jsem oči a zakousl se do peřiny. Dostal jsem takový vztek, spojený s lhostejností, že mi znovu začalo bušit ve spáncích a já alespoň několik vteřin nepocítoval ten hrozivě bezmocný strach. Pak čekání přerušilo zabouchnutí bočnice a muži začali přidělovat plachtu. Byli tu oba. Vyložili tedy jen něco a se zbytkem se chystají odjet!